

Konečno je prišel dopisnik do glasovanja v okrajnem šolskem svetu glede petetn in ter pravi, da stranka ni odgovorna za počenjanje posamičnikov. Ta pa je lepa, no!

To je tako ničvreden izgovor in ne rodjen zagovor, da ne more zadovoljiti nikogar. Kdor noče prav in dobro storiti, ta se izgovarja tako.

Zavitarško moramo imenovati tole trditev, da se je sklenilo pritožiti na upravno sodnijo proti ministrski rešitvi, naj se všejejo za pet letnino tudi provizoriška leta. Doslej so štela le za pokojnino, odslej pa naj bi se štela tudi za petletnine! Tukaj ne gre za provizoriška leta, katera se ne štejejo niti za pokojnino, ampak gre le za tiste večinoma meseca, le redno leta — vsaj v goriškem okraju, — katera so pretekla od dneva druge skušnje do dneva prisegje po def. nameščenju. Da bi znašalo doplačilo v goriškem okraju okolo 4.000 gl., je neverjetna bomba, s katero se je plašilo našo novo stranko, oziroma njene somišljene v okrajnem šolskem svetu. Ako bi se odbilo tisočice, bi komaj toliko stolic znašalo doplačilo, kakor trdi dopisnik, da bi znašalo tisočič. Torej ne farbat!

Radi pa verjamemo, da nova stranka takrat še ni bila organizovana in ne poučena. Kot tako jo bode treba zopet in zopet izgovarjati — krámarju.

Na Tolminskem pa je nova stranka (?) že tako organizovana, da so njeni somišljene v šolskem svetu brez obotavljanja dovolili doplačilo. — No da, saj pravimo, da organizatorji v Gorici so taki, da bi za vsako stranko bilo le dobro, ako bi stali od nje vsaj tako oddaljeni, kakor je Tolmin od Gorice. Čujmo modrovanje dalje: Tudi v Gorici bi se bilo zgodilo isto, da je bila o pravem času govorjena prava beseda. — To je, prave besede o pravem času bi trebalo govoriti, pa bi se bilo drugače glasovalo. Slabo spričevalo!

Poslušajte vi gosp. dopisnik iz vrste „naprednjakov“ to-le pravo besedo: Goriški okrajni šolski svet bo imel sejo gotovo po prej nego razsodi dunajska upravna sodnija. Takrat naj se oglasé zaupniki vaši in naj prekličejo prvi sklep — pak mirna Bosna. Ali ni to prava beseda?

Ne moremo si kaj, da ne zavrnemo primerno „duhovito“ primera, ko pravi, da je „Gorica“ klerikalna podružnica „Prim. Lista“. Ako bi veljala kaj taka primera, moramo le čestitati „Učiteljskemu Tovarišu“, da je tako avansiral, da je postal strankarska podružnica zavitarške „Soče“.

Tudi v sklepku dopisa se je drgnil dopisnik (iz Gospiske ulice!) ob naše srce. Ti vražja stvar, ti. Niti srca nam ne pusti v miru. Poprej je zahteval vso našo dušo za novo stranko; zdaj pa apelira na naše srce. To pa je že preveč!

Srce da bi nas vleklo k stranki lista „Soče“, ki je lastništvo tistega Gabrščeka, ki je delal z nami hujše nego svinja z mehom!

Ravno srce je ono, ki nam pravi, ne v družbo sramotilcev, napadalcev in teroristov. Ako bi nas srce gnalo k „Sočini“ stranki, imeti bi moralni tåko, kakor njen lastnik — kamnitno namreč. Ni dovolj rečeno, ako rečemo kamnitno, ampak zlobno mora biti srce človeka, ki je tako postopal z učiteljstvom, kakor je delal A. Gabršček. „Učiteljskemu Tovarišu“ pa čestitamo z užajenim srcem na sotrudništvu iz Gorice.

Pristavek. Kakor po navadi, tako je tudi v tem slučaju ponatisnila iz „Učiteljskega Tovariša“ omenjeni dopis. Tako se slepi, kdor se slepiti da in se dela javno mnenje.

Politični razgled.

Državni zbor in delegacije.

Po najnovejših poročilih se snide naš državni zbor že 8. maja t. l.

Delegacije se sklicuje pa na 12. maja t. l. in sicer v Budimpešto.

Da so bile sklicane delegacije med zasedanjem državnega zbora, zgodilo se je tudi leta 1896. K temu koraku so prisilila vlado važna gospodarska vprašanja, katera imata rešiti naš državni zbor in ki se ne dajo več odlašati.

Vprašanje je pa, ali bode hotel naš državni zbor reševati ta vprašanja?

Čehi in vlada.

Razmere med Čehi in vlado so jake napete. Ogorčenost Čehov proti vladi raste od dne do dne čim dalje bolj. Češki voditelji kakor dr. Kramar, dr. Engel, dr. Kaizl sklicujejo zaporedoma volilne shode. Njih

govore pa preveva več ali manj obstrukcijski duh. Vlada se je po njih mnemu preveč vdala Nemcem ter ni pričakovati od nje, da bi ugodila češkim zahtevam. V Čehih prevladuje mnenje, da jim sploh ne kaže več udeleževati se spravnih konferencij. Vlada sama pa ne pričakuje od konferencij nobenega uspeha.

Zato je pa sama izgotovila zakonski načrt glede uravnave jezikovnega uprašanja na Češkem in Moravskem, katerega baje predloži zbornici že v prvi seji.

Od tega zakonskega načrta pa ne pričakujejo Čehi nič kaj posebno dobrega. Govori se pa, da hoče vlada na vsak način vveljaviti ta svoj zakonski načrt in če ne drugače s pomočjo § 14.

Čehi so pripravljeni na vse ter pričakujejo še prav ludih časov, a se jih ne boje in bodo vstrajali na svojih pravičnih zahtevah, ker so prepričani, da konečno bude zmaga vendar le na njihovi strani.

Slovenska deputacija v Štajerskem deželnem zboru.

Kakor je znano našim čitateljem, se slovenski štajerski poslanci ne udeležujejo deželnozborskega zasedanja, ker se nemška deželnozborska večina popolnoma nič ne ozira ni na gospodarske, ni na duševne potrebe štajerskega slovenskega prebivalstva.

Da bi pa Nemci vsaj nekoliko pričakali svetu in vladu to abstinenco v nekako čudni luči ter ako bi bilo mogoče dokazali, da se prebivalstvo na Spodnjem Štajerskem ne strinja s politiko slovenskih poslancev, naročili so si nekaj nemškutarjev iz Spodnje Štajerske ter jih predstavljajo zdaj v svojem časopisu kot zastopnike javnega mnenja spodnje štajerskih Slovencev. In ti ljudje so prišli prejšnji teden v Gradec, da protestujejo proti abstinenčni slovenskih poslancev.

Ako se ne varamo, bodo pa zdaj slovenski poslanci sklicali po celiem Spodnjem Štajerskem shode — ki bodo gojivo v pravi luči pričakali to nemško komedijo. Saj nič lažjega nego spraviti skupaj deputacije za vsako in še tako neumno stvar — saj stroški za tako komedijo se lahko pokrijejo tako ali tako in ljudi se tudi dobri na svetu, ki so sposobni za vse.

Poljaki in Angleži.

Angležki strah pred Rusijo rodil vsakokajih sadov. Angleži bi zelo radi zapletli Rusijo v konflikt z njo obdajajočimi državami in narodi, a radi bi vzbudili tudi v notranjem Rusije razpor in anarhijo. Dočim si prizadavajo ničvredni angležki državnički po svojih agentih zanetiti po eni strani upor proti Rusiji v Kitajeh in Japoncih, s pretezo, da Rusija hoče zaseseti otok Koreja, nameravajo po drugi strani polastiti se nezadovoljnosti Poljakov in uprizoriti ustanek proti Rusiji v onem slučaju, ako bi zadeli skupaj Rusija in Anglija. V to svrhu širijo Angleži prav zlobne članke in vesti ter govor, da hočejo pridobiti vse Poljake za prosto voljno vojno službo proti Rusiji — z denarjem. Tem vistem nasproti zatrja Kramovski „Czas“, da je v ligi poljskih nezadovoljnjev pač elementov z grešenimi ekzistenciami in drugih takih ljudi, a ne resnih Poljakov, ki bi hoteli spravljati v nevarnost svojo domovino. Kakor se kaže, želi Anglija delati s „sodrgo“.

Domače in razne vesti.

Premeščanje notarjev. Justični minister je premestil notarja Viktorja Rumer iz Trsta v Gorico, Aristida Constantinija iz Gorice v Trst, dr. Ballabana iz Sežane v Gorico, in dr. Alberta Rumerja iz Bovea v Sežano.

Vabilo k občnemu zboru gospojnskega podpornega društva „Rudečega Križa“ za Goriško in Gradiško, ki bode v četrtek dne 3. maja 1900 ob 4. uri popoludne v to prijazno dovoljeni dvorani Lanthierjeve palače v Gorici. Dnevni red je sledenje: 1. Poročilo o družvenem delovanju leta 1899. 2. Obračun za l. 1899. 3. Volitev družvenega vodstva. Ako ne pride k temu zboru zadostno število članov, bode pole ure pozneje drugo zborovanje z istim dnevnim redom; ta zbor bode potem po družvenih pravilih lahko veljavno sklepale ne glede na število prisotnih družvenic.

V Gorici dne 22. aprila 1900.

Grofinja Selma Coronini, pred.

Občni zbor „Slovenskega bralnega in podpornega društva v Gorici“ se je vršil dne 22. t. m. na Goriščku v gostilni gospoda Lisjaka tako-le:

Kmalu po dveh urah popoludne je predsednik društva g. dr. Gregorčič konstatal, da se je zbral zadostno število družvenikov, da bodo sklepi pravoveljavni in je vsled tega otvoril zborovanje. Pozval je na to družvenega denarničarja g. Jos. Hrovatin, da poroča o odborovem delovanju, čemur se je g. Hrovatin tudi odzval. Njegovo poročilo je bilo vsprejeto z odobravanjem in brez opazk. Isti gosp. Hrovatin je poročal tudi o drugi točki dnevnega reda, namreč o računskih sklepih družvenih za leto 1899 in pa o stanju premoženja. Iz tega poročila smo posneli to-le:

A. Izkaz premoženja upravnega zaloga z dne 31. decembra 1899: aktiva in sicer 1. gotovina v blagajni 244 K 66 h. 2. naložena glavnica 3640 K. 3. iztirljivi zaostanki 26 K 60 h. 4. vrednost inventarja 214 K

74 h skupaj 4126 K —, pasiva: sedanji rezervni zalog 4126 K. — B. Izkaz premoženja domačega bolniškega zaloga z dne 31. dec. 1899: aktiva: 1. gotovina v blagajni 1 K 54 h. 2. naložena glavnica K 4404 — 3. iztirljivi zaostanki K 361 — skupaj 4840 K 44 h. — Pasiva: sedanji rezervni zalog premoženja zunanjega bolniškega zaloga z dne 31. dec. 1899: aktiva: 1. gotovina v blagajni 590 K 10 h. 2. naložena glavnica 2769 K 64 h. 3. iztirljivi zaostanki 313 K 40 h. 4. vrednost inventarja 20 K — skupaj 3693 K 14 h. pasiva sedanji rezervni zalog: 3693 K 14 h. (Od tega pripada podružnici v Solkanu 2734 K 74 h. — podružnici v Mirnu pa 958 K 40 h.)

Tudi ta točka dnevnega reda, kakor tudi družveni proračun za leto 1900 je bila vsprejeta brez vsake opazke. K 4. točki dnevnega reda namreč: morebitni predlogi, se ni nikdo oglašil, pač pa je predlagal predsednik: Občni zbor naj sklene, da se pričujejo odslej vsi družveni oglasi v vseh treh v Gorici izhajajočih slovenskih listih, namreč v „Gorici“, v „Prim. Listu“ in v „Soči“. Vsprejel se je tudi ta predlog. Na to je sledila volitev novega odbora, pregledovalcev računov in razsodnikov. Bili so izvoljeni z vsklikom in sicer: Predsednik: Dr. Anton Gregorčič. Odborniki: Bajt Janez, Cvetrežnik Miha, Fon Anton, Jug Ferdinand, Kopač Jernej, Obidič Anton, Pavliček Franc, Dr. Alekšij Rojic, Šuligoj Valent in Tomažič Josip. Namestniki: Bergine Anton, Čufer Franc in Dugar Luka. Pregledovalci računov: Kavčič Ivan, Dr. Franc Kos in Sivec Franc. Razsodniki: Ferlila Franjo, Jakončič Anton, Musič Anton, Musič Josip in dr. Fran Oblak. — S tem je bil dnevn red končan in predsednik je završil zborovanje, zahvaljuje se navzočim za njih mnogo brojno vdeležbo ter vspodbujajoč vse skupaj k vstrajnemu delovanju na čast društva kakor tudi na čast posameznih udov.

„Goriška ljudska posojilnica“. — Na naš članek o „Goriški posojilnici“ je odgovoril g. Gabršček v predzadnjem „Soči“. V odgovoru trdi, da ni zavladala pod dr. Tumom v posojilnici kapitalistična struja ter da dela tudi denarni zavod z manjšim dobičkom, ker je v zadnjih letih čisti dobiček v primeri s prometom manjši kakor poprej.

Kako slepilo!

Kdor ne pozna razmer, misli bi vsled tega sofističnega zaviranja, da se je primeroval zmanjši čisti dobiček zato, ker morda plačujejo dolžniki za posojila manj, kakor pred Tumovim predsedništvtvom. Že zadnjič smo dokazali, da so postala posojila vsled vpeljave novih pristojbin pod dr. Tumom dražja, kakor so bila še leta 1895. in 1896. Manjši čisti dobiček ni torej nikakor ščen dobiček, da ni zavladala pod dr. Tumom v posojilnici kapitalistična struja, manjši čisti dobiček je le dokaz, da požrō upravni stroški precejšnji del čistega dobička in da je visoki promet, s katerim hočejo dokazati napredek „Goriške posojilnice“, kolikor toliko pesek v oči nevedežem. Svoja tisoč goldinarjev se lahko preklada iz roke v roko, iz zavoda v zavod, in tekmo enega leta naraste iz tisočaka promet 1000000 gld.! Kako imponuje tako ogromna svota navadnemu človeku!

Dalje trdi g. Gab., da je znašal lanski čisti dobiček okroglih 8200 gld. in da je samo lani naredila posojilnica več dobička nego v vseh letih od 1883. do 1894. leta. V resnicji je znašal lani čisti dobiček 7221 gld., od leta 1883. do 1894. pa 14335 gld. Tako drzno si upa ta mož „farbat!“

Da so se l. 1895. obresti posojilom

znižale, skuša g. G. v svojem odgovoru dr.

Tumi pripisoval v zaslugo. Isto zaslugo si pripisuje v „Soči“ tudi sam g. dr. Tuma.

Istina pa je, da so se obresti znižale za

časa predsedništva g. dr. Nik. Tonklija in

da je bil l. 1895. g. dr. Tuma „le začetnik

ter da ni prevzel v ravnateljstvu posebnega posla“. To so besede Tumove.

Jako značilen pa je naslednji odgovor g. Gabrščeka. Mi smo očitali g. dr. Tumi,

da je ukazal letos samooblastno obračuniti deležnino po 6% namesto dosedanje 5% deležnino. Na to odgovarja g. Gab., da je tako sklenila skupina seja ravnateljstva in nadzorstva 20. aprila 1899. leta, da se ta

sklep ni nikdar preklical in da je dr. Tuma izvršil le sklep skupne seje!

Pri tem je g. Gabršček modro zamolčal, da se je to sklenilo na podlagi novih, še ne potrjenih pravil, katerih okrožno so dišče ni potrdilo in katere je izredni občni zbor 7. septembra lanskega leta odklonil, tako, da so v veljavni prvotni pravila „Goriške posojilnice“ Po § 33. teh pravil pa določa deležnino edino le občni zbor. Ali jurist dr. Tuma ne ve, da je sklep glede deležnine postal neveljavni, ko hitro je izgubil zakonito podlagu? Ali se morda g. predsednik „Goriške posojilnice“ ne briga za sklepe občnega zabora? G. Gabrščeka pa, ki skuša dr. Tuma v zadnji deležnini zagovarjati, vprašamo, zakaj ni kot član nadzorstva g. dr. Tuma opozoril na določbe družvenih pravil in zakaj ga skuša v tej zadevi še celo zagovarjati?

Ko je pred takemu kršenju družvenih pravil imenovala je to „Soča“ v svoji brezmrnini predzadnjosti „Goričansko lumparijo!“ Vsled te protizakonite določitve deležnine dobē

družveni okoli 6000 gld. več. Ta svota bi se bila prav lahko priklopila rezervnemu zalagu in bi bila tako pomagala znižati obresti posojilom, ali pa bi se bila določila za koristne in dobratne namene. Kdor dobi brez truda in nevarnosti 5% deležnino, je lahko zadovoljen, kdor pa hrepeni po 6% ali še višji deležnini, ta je na prvotni namen ljudske posojilnice popolnoma pozabil ter si hoče le svoje žepe polniti.

V članku „Goriški posojilnici“ smo trdili, da se skuša naš denarni zavod rabiti v politično zasebne namene ter smo zahtevali, da mora politika izginiti iz posojilnice. Omenili smo agitacije nekaterih posojilničnih uradnikov, ktere je „Soča“ v tem oziru celo zagovarjala, omenili smo tudi dr. Tume grožnjo, da spravi event. posojilnico v par mesecih do .

v postelji. Ali o groza in strah! Ko se vrneta domov — najdeti Klanjščeka viscega na kuhinjskih vratih. Dobro, da ni žene pri tem groznom pogledu zapustil razum. Pograbila je koj škarje, katere je imela shranjene blizo, prestigla vrv na kateri je visel mož — ter ga položila s pomočjo hčerke na posteljo še na pol živega. Na nje in hčerke jok ia krik so pritekli bližnji sedje pogledat, kaj se godi. Šli so koj po zdravniku ter policijo. Zdravnik je pomagal nesrečnež doma kolikor je mogel, pozneje so ga pa prenesli v bolnišnico usmiljenih bratov v popolni nezavesti. Pravijo, da se ni baš huda godila Klanjščeku ter da ni bilo nikakega zunanjega povoda, ki naj bi ga gnal v obup. Po tem takem bi bilo temu krivo vino, katerega se je preveč nalezel. In zato pa — pijmo ga — ali dobrega in še tega previdno!!

Volitev župana v Solkanu. Prejeli smo iz Solkana to-le: Volitev župana v Solkanu je bila v sredo brez uspeha. Ker so bili razni kandidati, razgovarjali so se starešine predolgo. Konečno se je večina zjednila za Jožeta Vuga. A ko so prišli na volišče, zapustil je isto volilni komisar, in volitve se ni izvršila. „Soča“ mora imeti svoj nujskajoči nos vmes. Seveda govorí o klerikalcev in njih kandidatu, o katerem ni bilo govorja. O hujškanju pač „Soča“ živi!

Iz Štanjela: Dne 18. t. m. je padel Janez Grča iz Hruševice v senenem hlevu na levo stran ob gredo in se močno ranil. Upanje je, da okrevna. Dne 20. t. m. je padel v Štanjelu Alojzij Grmek iz Avberja sem priženjen, iz $5\frac{1}{2}$ m visokega okna na trdala, in je za 8 ur pozneje izdihnil. Bolehal je uže kacega pol leta. — Ker ni bilo takrat nobenega doma, se ne ve kako je prišla nesreča. Bržkone se mu je zdrsnilo pri $1\frac{1}{2}$ m nizkem oknu v sobi, da je omahnil skozi okno. — Govorica med ljudstvom je različna. A po razmerah se zamore sklepati le na nesrečo.

Angleški čudodelni balzam in angleško čudodelno mazilo, ti dve neprišpodobni domači sredstvi, kateri bi moral imeti v vsaki družini, kakor tudi vse druge posebne izdelke „Lekarne k angelju varuhu A. Thierry-a v Pregradi“, so njih dobiti glas vsestransko opravičile ter se toplo priporočajo. (Glej oglas)

Protizjava.

Na izjavo slavnega ravnateljstva „trgovsko-obrtna zadruga“ z neomejenim jamstvom v Gorici, priobčeno v „Soči“ dne 12. aprila 1900. odgovarjam naslednje:

Po § 32. Zadružnih pravil čuva nadzorovalni svet nad vsem poslovanjem zadružnih organov in pooblaščencev in ima pravico preiskovati, kadarkoli mu je ljubo, vse knjige in blagajno. Nadzorovalni svet je obvezan letni račun in bilanco pregledati in o vespu vsako leto poročati občnemu zboru. Brez-tega poročila občni zbor ne more pravomočno sklepati o računih in bilanci itd.

§ 25. našteva onih 7 točk, katere spadajo v delokrog občnega zabora in te so: a) volitev verifikatorjev zapisnika o občnem zboru; b) volitev članov ravnateljstva in petih namestnikov ter nadzorovalnega sveta; c) sklepanje o letnih računih in bilancah; točke d) e) f), katerih pa ravnateljstvo ni stavilo na dnevni red in točka g) o razpravah in sklepjanju o predlogih ravnateljstva, nadzorovalnega sveta in posameznih članov.

§ 32. predpisuje čisto izrecno, da mora nadzorovalni svet sporočati o letnih računih in bilancah, in izreka dalje jasno, da brez-tega sporočila občni zbor ne more pravomočno sklepati o letnem računu in bilanci. Jasno je toraj, da ima to sporočilo na vrsto priti pred letnim računom, ali pa vsaj neposredno po letnem računu, ne da bi se pa bilo o istem poprej sklepal, dokler ni nadzorovalni svet o njem sporočil. To sporočilo sub točko g) ni dopustno uvrstiti po jasnih določilih zadružnih pravil. Ravnateljstvo je bilo torej po pravilih obvezano, sporočilo nadzorovalnega sveta staviti na dnevni red na pravem mestu, ne oziraje se na to, ali mu ga je nadzorovalni svet priobčil ali ne, ker tega ne zahteva nobeden paragraf društvenih pravil. Da se je sklepal o letnem računu brez sporočila nadzorovalnega sveta, in da se je že celo prešlo k volitvi nadzorstva in ravnateljstva, s tem se je ravnateljstvo pregrešilo proti jasnim določilom zadružnih pravil. Da mi je g. Gabršček potem, ko je prečital po ravnateljstvu sestavljeno listo novih članov ravnateljstva in nadzorovalnega sveta, vendar milostljivo dovolil, da smem sporočati, to osvetljuje najbolje nekorektno postopanje ravnateljstva.

V seji 14. decembra 1899 se je jednoglasno sklenilo, da pregledata gosp. Blažon in Čebular letni račun in da sporoča prof. Čebular o delovanju nadzorovalnega sveta pismeno, ne da bi bil obvezan to sporočilo nadzorovalnemu svetu poprej v odobrenje predložiti.

Z gospodom Blažonom sem se potem dogovoril glede dneva in ure, kadar se ima pregledovanje bilance izvršiti. Točno ob določeni uri pridev v zadružne prostore, pregledam bilenco ter jo podpišem, ko se po danih pojasnilih od strani zadružnih

uradnikov prepričam — v kolikor je to nestrokovnjaku sploh mogoče, da je po predpisih § 36. združnih pravil pravilno sezavljena. Ker ni gospod Blažon pravočasno prišel in ker sem imel službeno opravila, odidem poprej, kakor pride g. Blažon. Posneje sem bil še enkrat v tej zadovoljni združnih prostorih, da se prepričam, ali je tudi g. Blažon bilanco pregledal. Ko se prepričam, da je tudi ta gospod bilanco v redu našel, spisem na občnem zboru precitano sporočilo, katero je bilo istinito samo reproduciranje tega, kar se je ravnateljstvu po jednoglasnem sklepu nadzorovalnega sveta glede pregledovanja zadružnega poslovanja sporočalo z dostavkom, da se je letni račun pregledal in v redu našel, ter da se je tudi § 19. glede hraničnih vlog zadostilo.

Ker ravnateljstvo trdi, da sploh tega sporočila ni niti potrebno bilo, navel sem prvo polovico § 32. od besede do besede, da se člani zadruge sami prepričajo, ali se je po nadzorovalnemu svetu resničen ta paragraf napačno tolmačil. Sicer se pa lehko vsaka reč negira, saj je dr. Tuma celo negiral, da bi bilo ravnateljstvo organ zadruge in odrekal je vsled tega nadzorovalnemu svetu tudi pravico, se o poslovanju ravnateljstva izreči, akoravno je po § 32. nadzorovalni svet obvezan občni zbor sklicati, ako zapazi protipostavnosti in nerednosti; sme tudi začasno člane ravnateljstva do občnega zabora ostaviti.

Vprašam g. dr. Tuma, kateri od 40 paragrafov zadružnih pravil predpisuje, da ima ravnateljstvo o svojem delovanju sporočati? Zaman iščem ta paragraf in vendar je očitno za zdrav razum vsakega, da to sporočilo mora biti. Ravnateljstvo se sicer sklicev v svoji izjavi na postopanje nadzorovalnega sveta leta 1898, ali to je tako drzno, ker dokazel bodem, da leta 1898 nadzorovalnega sveta v smislu zadružnih pravil sploh ni bilo in to vsled nepravilnega postopanja bivšega predsednika trgovsko-obrtnega zadruge.

Po § 32. obstoji nadzorovalni svet iz pet članov in 5 namestnikov in iz svoje srede voli načelnika in zapisovalca. Ali kaj stori ravnateljstvo? Ne oziraje se na jasno določilo zadružnih pravil, imenovalo je ono samo velezaslužnega gosp. dr. Aleksija Rojica predsednikom, mene namestnikom in komu je podelilo čast zapisovalca, to ni znano. Nadzorovalni svet se torej ni sam konstituiral. G. dr. Rojic je za časa osnovanja zadruge g. dr. Tumi izrekel, da sicer prav rad sodeluje in pripomore, da se to društvo ustavovi, ker je bil prepričan, da bode koristilo slovenskim trgovcem in obrnikom, ali ob jednem mu pa tudi izreče, da ne sprejme nobenega odborništva, ker je z delom preobložen. Ali dr. Tuma se na to ni oziral, on je potreboval moža, kateri slovi zarad svojih čilih lastnosti po celi deželi, da privabi se svojim imenom kar možno dosti deležnikov zadrugi. Dr. A. Rojic se ni smatral predsednikom in tudi celo leto ni sklical nobedne seje nadzorovalnega sveta. Nadzorovalni svet ni torej deloval leta 1898, ker sploh ni v smislu ekzistiral. Ako so nekateri gospodje podpisali letni račun ter se svojim podpisom potrdili, da je letni račun v redu, storili so to čisto kot privatniki in ne v imenu nadzorovalnega sveta.

Ravnateljstvo mi očita, da nisem sklical do meseca novembra 1899 nadzorovalnega sveta k nobeni seji, akoravno sem bil od bivšega predsednika k vklupni seji vabljen, da si ogledam poslovanje zadruge; pač pa sem izvel nadzorovanje v trenotku, ko je trosila tr-obrtni zadrugi nasprotna stranka lažnjive vesti o nerednosti v zadrugi.

Istinito je, da ni bilo do meseca novembra nobene seje nadzorovalnega sveta, toda krvda temu je bilo zopet deloma postopanje dr. Tume, ker zopet proti določilom zadružnih pravil ni pripristil, da se nadzorovalni svet sam konstituira, ampak je zopet po svoje celo zadovo rešil. Res je sicer, da me je dr. Tuma k neki seji vabil, toda poprej, kakor se je seja pričela, odslovil me je z besedami: „Saj prevzamete Vi predsedništvo?“ ter je še nekega gospoda, ne vem ali je bil gospod Križnič ali g. Tance, prašal, ako je s tem zadovoljen. Da bi bil torej v kakej skupnej seji po predsedniku vabljen, da si ogledam poslovanje zadruge, je popolnoma izmišljeno.

Nadzorovalni svet je končal pregledovanje 12. decembra 1899, torej cele 3 meseca pred občnim zborom. Da je trosila zadružni nasprotna stranka lažnjive vesti o zadružnem poslovanju, to mi ni bilo niti znano, ker mi sploh ni bilo znano, da je taka stranka eksistirala, izrekam pa, da bi me ne bilo tako postopanje nasprotno stranke oviralo, ampak celo uzpodbujočo bi me bilo, da storim svojo dolžnost. Omenjam še tukaj, da mi je bilo do 12. aprila t. l. popolnoma neznano, da je ravnateljstvo proti glasovom odstopivših pripadnikov politične nasprotno stranke gotovim firmam kreditne dovolilo, ali žal mi je, da tega za časa pregledovanja nisem vedel, ker sicer bi bil gotovo potrebno ukreni, da se nadzorovalni svet prepriča, ali so izstopivši člani tehtne vzroke imeli, da so se dovolitvi teh kreditov upirali.

Da bi bil o menicah gotovih tvrdk pošteval, ni resnično, resnično je pa, da sem prašal o visokosti odprtega kredita

jedne firme. Ali je to kaj slabega? Tudi to ne odgovarja popolnoma resnicu, da sem bil še le po členu ravnateljstva opozorjen na odprt kredit one firme, o katerej se je pri občnem zboru govorilo, ampak opozorjen sem bil na to po dveh članih nadzorovalnega sveta, ker se je pregledovanje po onih dveh gospodih poprej pričelo, kakor sem jaz v zadružne prostore prišel. Jako hvalezen sem pa ravnateljstvu, da je te zadeve omenilo, ker s tem je dokazano, da je dr. Tuma pri občnem zboru neresnični govoril, ko mi je očital, da so me politični nasprotniki na firmo opozorili, kakor je v sploh vse izmišljeno, da so politični nasprotniki name upivali, in da sem njim na ljubo pregledovanje v velikem stilu in sceniral, kakor je to g. dr. Tuma pri občnem zboru seveda brez dokazov trdil.

Ravnateljstvo trdi, da so bile moje opazke v prečitanem sporočilu stvarno neutemeljene, deloma neresnične in ugledu in koristim zadruge kvarne.

Oporekam odločno trditvi, da so bile prečitane opazke moje, ampak one so bile jednoglasni sklepi nadzorovalnega sveta v seji od 14. decembra 1899, sprejeti po sporočilu gospoda železniškega uradnika Blažona in prof. Čebularja, katera sta z gospodom posestnikom Križničem poslovanje zadruge pregledovala. G. Križnič se sicer seje ni udeležil, ker je bil po slabem vremenu zadržan, kar mi je brzojavno naznani. Toda g. Križnič je čital sporočilo poprej, kakor sem je prečital pri občnem zboru, in ako bi se ne bil ujemal z vsebino, bil bi mi to gotovo povedal, o čemur niti najmanj ne dvomim. Temu v dokaz naveadem tudi dejstvo, da me je celo spodbujal, naj se vendar oglasim k besedi, ko je videl, da mi predsedništvo ni podelilo na pravem mestu besede za sporočilo in dalje njegovo moško in pošteno obnašanje, ko mi je g. dr. Tuma predbacival, da so me politični nasprotniki na solkansko tvrdko opozorili.

Da dokažem, da je trditve ravnateljstva neresnična, da so bile opazke nadzorovalnega sveta neutemeljene, navedem iz §§ 14., 15. in 16. ona določila, ki predpisujejo, kako se imajo predujmi in posojila dovoljati.

Po § 14. more vsak član na vsak vpisani delež za čas odsekove dobe dobiti predujem 300 K. Proti zemljeknjični varščini ali zanesljivemu poroštvi sme se dovoliti posojila v dvakratnem, izjemoma pri notorično imovitih zadružnikih ali porokih tudi v večkratnem znesku podpisanih deležev itd. § 16. določa, da se predujmi, ki ne presečajo $\frac{3}{4}$ vplačane vloge, izplačajo proti nakazilu dnevnega komisarja, predujmi pa, kateri presegajo tri četrtinke vplačane vloge, dovoljujejo se pa le proti zadostni varnosti. Varnost mora biti sledenja: 1. jeden dober porok, ali po previdnosti ravnateljstva več porokov; 2. zastava vrednost papirjev in premičnine, predznambo na plače ali penzijo in, če je potreben, zastavne police o zavarovanju življenja; 3. zastava knjižnih terjatev itd. in 4. pri večjih posojilih ali predujmih zemljeknjična varščina. Pri notorično imovitih zadružnikih sme se izplačevati brez poroka ali varščine do zneska, kojega je ravnateljstvo določilo za dobo dotičnega odseka.

V prvi točki sporočila se je nadzorovalni svet izrekel, da se pri predujmih, ki presečajo $\frac{3}{4}$ vplačane vloge, police o zavarovanju življenja sprejemajo samo za toliko v varstvo, kolikor je njih vrednost po izreku zavarovalnega zavoda za časa, kadar se posojilo podeli. To je načelo, katerega se drži neki tukajšnji zadrugi podoben denarni zavod tudi pri takih predujmnikih, ki so e. kr. uradniki s primeroma visoko plačeni in ob jednem hišni posestniki.

Kako neprevidno je ravnateljstvo pri prvih posojilih postopalo, je skoraj neverjetno. Na polico, pri kateri se je še le samo 5 gl. premije vplačalo, posodilo je hitro 300 gld. Ko je dotičnik denar dobil, prenehal je premije plačevati v zadrugi je vse posojilo zgubila. Pri drugi polici se je pa zopet prezrla na zadnji strani opomba, da ima dotičnik posojilo na polico. Zdi se mi po državnih pravilih nedopustno, da zavrača ravnateljstvo odgovornost glede teh posojil na poslovodjo. Sta tudi slučaja, v katerih ste se večji svoti na police posodili. Nadzorovalni svet ni bil prepričan, da ni bila v teh dveh slučajih večja varnost potrebljena. Naj ne misli ravnateljstvo, da nisem bil v stanu pri občnem zboru na poziv dr. Tume z imeni postreči, ali nadzorovalnemu svetu je bilo pri vsem njegovem poslovanju vodilo, da se vsega ogiba, kar bi ali zavod ali pa zasebnim skodovalo. Sicer pa ravnateljstvo tej opazki podtika reči, katerih nadzorovalni svet niti trdil ni. Kar je nadzorovalni svet gledé sprejemata polic izrekel, zdelo se mu je gledé števila polic in gledé načina, kako se sprejemajo, popolnoma na mestu.

V drugi točki sporočila je nadzorovalni svet izrekel svoj pomislek, da se jedne in iste osebe istočasno pri več posojilih kot jedini poroki sprejemajo. Tako nakopičenje jamstva se je zapazilo v 3 slučajih, akoravno se ni niti deseti del imenika deležnikov pregledal. Po uradniških pojasmilih niso dotičniki jamstva prevzeli iz golih ljudi bezni do bližnjega, kakor je to dr. Tuma

na občnem zboru natvezati hotel, ampak nagib je bil čisto sebičen. Nadzorovalni svet ni bil v dveh slučajih prepričan, da se je glede varnosti zadostilo onim zahtevam, katere so predpisane v omenjenih 4 točkah § 16. Vprašam pa ravnateljstvo, ali se ujema takšna poraba zadržnega premoženja z namenom „trgovsko-obrtna zadruga“, označenim v § 1. zadružnih pravil?

Gledé tretje točke mi ni treba mnogo omenjati, ker ravnateljstvo samo priznava, da je v tem slučaju mejo varnosti močno prekorčilo. Da bi bilo moje postopanje proti oni tvrdki, kateri ta točka zadeva, netakno in njenemu kreditu škodljivo, ni utemeljeno, saj nisem v sporočilu niti imena na ljubo pregledovanje v velikem stilu in sceniral, kakor je to g. dr. Tuma pri občnem zboru seveda brez dokazov trdil.

Ravnateljstvo trdi, da so bile moje opazke v prečitanem sporočilu stvarno neutemeljene, deloma neresnične in ugledu in koristim zadruge kvarne.

Oporekam odločno trditvi, da so bile prečitane opazke moje, ampak one so bile jednoglasni sklepi nadzorovalnega sveta v seji v tem občnem zboru, in akoravno je čital sporočilo poprej, kakor je to g. dr. Soča piše, ako bi imela zadruga več takih deležnikov, to mi ne gre v glavo in to tem manj, ker so bile članom nadzorovalnega sveta pri pregledovanju tako zvane „informacijske knjige“ na razpolago. Zavarovalni svet ni zahteval, kakor bi se po izjavi ravnateljstva lahko sodilo, da se odprt kredit tej firmi nemudoma skrči najmanj za polovico, ampak kedaj se to ima zgoditi, prepustilo se je to previdnosti ravnateljstva. Nadzorovalni svet je v tem občnem zboru naznani, da je imela „trgovsko-obrtna zadruga“ po tej tvrdki 72.000 gld. prometa, a drugi je ta denarni promet celo na 80.000 gld. povzdignil. Da bi smeli veseli biti, kakor „Soča“ piše, ako bi imela zadruga več takih deležnikov, to mi ne gre v glavo in to tem manj, ker so bile članom nadzorovalnega sveta pri pregledovanju tako zvane „informacijske knjige“ na razpolago. Zavarovalni svet ni zahteval, kakor bi se po izjavi ravnateljstva lahko sodilo, da se odprt kredit tej firmi nemudoma skrči najmanj za polovico, ampak kedaj se to ima zgoditi, prepustilo se je to previdnosti ravnateljstva. Nadzorovalni svet je v tem občnem zboru naznani, da je imela „trgovsko-obr

Dve pošteni, lepo vedeči se,
zdravi in pridni
**slovenski ali hrvatski
dekli**

(lahko tudi sestri), jedna okrog 15 let, bolj za varuhinjo dveh otrok od 3 in 1 leta, druga nekaj stareja (če mogoče samostojna kuvarica), išče proti **dobri plači** zdaj tu nahajača se slovenska uradniška družina, ki odide sredi majnika v lepo mestece na Gorenje Štajerskem. Poleg ugodnosti, priučiti se nemškemu jeziku, mogle bodo dotičnice večkrat svoje sorodnice obiskati, ker prihaja celo družina vsako leto na več tednov na Goriško.

Oglasé naj se le one, ki imajo **res dobra** službena spričevala ali (pri začetnicah) enaka priporočila od domačega gosp. župnika. — Naslov pove naše upravnštvo.

„Narodna tiskarna“
v GORICI,
ulica Vetturini štev. 9.

je preskrbljena s povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem. Izdeluje vsa dela v najkrajšem času po tako nizkih cenah, da se ne boji konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in papir, posnetice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v vseh oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska „GORICO“, ki izhaja dvakrat na teden ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone.

„NAROD“, ki izhaja vsako drugo soboto ter velja celoletno 1 kruna in 60 vinarjev, polletno pa 80 vinarjev.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Josip Gorjanc
gostilničar

v Attemsovi palači na Kornu v Goriči, imata tudi kleve za konje in vozove.

Razun dobrega črnega in belega vina ter piva, priporoča vedno izvrstna jedila, gorka ali mrzla. **Ima cena prenocišča.**

Andrej Čermel
na Kornu št. 10,
priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino kolonialnega blaga, kakor petrolej, kavo vseh vrst, riž, olje, sladkor itd. Na razpolago ima tudi domačo slanino: špeh, salame in to na drobno in na debelo.

Cena zmerna, postrežba točna.

„Narodni Koledar“
za navadno leto 1900.

dobiva se v

„Narodni tiskarni“
Gorica, ulica Vetturini 9,
po 40 vin., s pošto 10 vin. več.
Novi naročniki „Gorice“ dobé ga brezplačno.

**Tehnica, mere in uteže
preskuša ali cementira**
podpisani izdelovalec tehnic.

Priporoča se za vse v to stroko spadajoča dela in poprave gg. trgovcem in obrnikom po jaksni ceni.

Zaloga tehnic, decimalk, biciklov vseh sistemov od 50—300 K.

Karol Komel,
Gorica, Semeniška ulica št. 8.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cena zmerne. Postrežba poštena.

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vino-gradow.